

گزارش جلسات برگزار شده توسط گروه‌های علمی

فرهنگستان علوم پزشکی جمهوری اسلامی ایران

گروه علمی: بالینی تاریخ برگزاری شماره: مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۹

۱- موضوع/ موضوعات جلسه: بررسی مؤلفه‌های موثر در بازنشستگی پزشکان در نظام ارائه خدمات

سلامت

اعضای حاضر در جلسه (حضور، مجازی): آقای دکتر سیدمحمد رضا کلانتر معتمدی، آقای دکتر فریدون عزیزی، آقای دکتر مسعود پورمقدس، آقای دکتر محمد رضا رزاقی، آقای دکتر یدالله زاهدپاشا، آقای دکتر حمید سهراب پور، آقای دکتر حسن عارفی، آقای دکتر رضا ملک‌زاده، آقای دکتر خلیل انصاری، آقای دکتر احمد خالق‌نژاد طبری، آقای دکتر مصطفی شریفیان، آقای دکتر جواد مرتضوی، آقای دکتر امیرعباس مؤمنان، آقای دکتر محسن نوروزی‌نیا، آقای دکتر محمدعلی جوادی، آقای دکتر پیمان ادیبی، آقای دکتر علیرضا کریمی‌یزدی، آقای دکتر حسین ملک‌افضلی اردکانی، آقای دکتر محمدحسین عزیزی

خلاصه موضوع/ موضوعات مطرح شده در جلسه: نظر به اهمیت بهره‌مندی از تجارب و شرایط علمی استادان و پزشکان با سابقه در سن بازنشستگی، منجر به این شد که گروه علوم بالینی در این جلسه موضوع نحوه و شرایط بازنشستگی پزشکان را مورد بحث و بررسی قرار دهد. جنبه‌های موضوع بازنشستگی در استادان و اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها از دیگر حرف پزشکی و گروه پزشکی که تنها در بخش ارائه خدمات درمانی فعالیت می‌کنند، کمی متفاوت است. تعاریف موجود از بازنشستگی در دنیا، تاکید بر کناره‌گیری خود فرد دارد و امر انتخاب و تصمیم شخص برای ادامه فعالیت را بیشتر مورد توجه قرار داده‌اند. در بخش اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها و استادان با تجربه که در شرایط بازنشستگی براساس قوانین قرار می‌گیرند، که بیشتر به سن و سال‌های خدمت توجه شده است و از طرفی آیین‌نامه دیگری اجازه فعالیت و همکاری استادان را در شرایط بازنشستگی به صورت "استاد ممتاز" می‌دهد که این آیین‌نامه‌ها در شورای عالی انقلاب فرهنگی در سال ۱۳۹۰ مورد تصویب قرار گرفته است و به این عزیزان تا ۷۵ سالگی اجازه همکاری در دانشگاه‌ها را می‌دهند. به نظر می‌رسد در اجرای مصوبات و قوانین، شرایط فعلی کشور را که استقبال برای ورود و همکاری به عنوان هیئت علمی در دانشگاه‌ها کمتر شده است، می‌بایست مورد عنایت قرار داد. از طرف دیگر براساس اعمال سلیق استادان توانمند و با تجربه را یا پیش از سن قانونی یا پیش از ۶۵ سالگی علی‌رغم وجود قوانین برای

ادامه فعالیت، بازنشت کرده اند. که این موضوع در تعدادی از دانشگاه‌های علوم پزشکی در سراسر کشور اجرا شده است. باید در نظر داشت که در بسیاری از موارد به رغم تمایل افراد برای خروج از دانشگاه به علت تمایلات شخصی، مراتب برای بازنشتگی زودتر وجود ندارد. مطالعات متعددی در طی ۵۰ سال اخیر در کشورهای متعدد در اروپا و یا آمریکا انجام شده است که مقوله سن و شرایط و توانمندی جسمی همواره مد نظر قرار گرفته شده است. برخورد کشورهای گوناگون در این موضوع متفاوت است و براساس وضعیت و اهداف در آن مجموعه تصمیم گرفته می شود. در بسیاری از کشورهای شرایط همکاری، استادان بالای ۶۵ سال به عنوان اعضاء تخصصی برای مشاوره و استفاده از تجارب ایشان در مدیریت استفاده می شود. در ایران مطالعات محدودی در این مقوله انجام شده است که یکی از آن‌ها در دانشگاه علوم پزشکی مشهد به انجام رسیده است که از زوایای مختلف مولفه های موثر در استادان پس از بازنشتگی مورد پرسش قرار گرفته است از موارد مثبت ذکر شده در این بخش، رضایت افراد در مدیریت زمان پس از بازنشتگی و به کارگیری وقت کافی در همراهی با خانواده و توجه به علائق شخصی بوده است و از نکات منفی: عدم مواجهه با دانشجویان برای آموزش، عدم برخورد با همکاران و همچنین برخورد نامناسب دانشگاه در روند بازنشتگی مورد اشاره قرار گرفته است. در حال حاضر براساس قوانین موجود و مصوبات مرتبط استفاده از شرایط "استادان ممتاز" دقیق و براساس معیارها مشخص اجرا نمی شود.

در مورد قوانین و آئین‌نامه‌های موجود برای بررسی شرایط و احراز توانمندی علمی استادان مشکل وجود ندارد ولی در بررسی شرایط کیفی که به عهده گروه یا شخص خاصی قرار می گیرد برخوردهای جناحی و یا سلیقه‌ای وجود داشته است. بیشتر تاکید بحث در جلسه در مورد مواردی است که قانون اجازه ارائه فعالیت افراد را می دهد ولی تصمیم داخل دانشگاه منجر به بازنشتگی اجباری افراد می شود و همچنین بخشی که قانون برای ادامه فعالیت بالای ۷۵ سال شرایط را مهیا کرده است ولی هیئت امنای اجازه ادامه فعالیت نداده است و در نهایت دانشگاه بدون در نظر گرفتن توانمندی و رعایت ضوابط به خروج افراد رای داده است.

رئوس نتایج مذاکرات در جلسه:

- ۱- قوانین و مقررات و مصوبات موجود می تواند بسیار موثر و در مرحله اجرا نیاز به نظارت بالادستی دارد.
- ۲- پرهیز از نگرش‌های گروهی و جناحی و یا ورود سیاست در تصمیم سازی‌ها بخصوص در هیئت امنای دانشگاه‌ها
- ۳- توجه به تمایل اشخاص در کناره‌گیری و پرهیز از بازنشتگی اجباری استادان توانمند

- ۴- بسترسازی لازم برای جذب اعضای هیئت علمی جدید و علاقه‌مند تا در صورت بازنشستگی استادان با تجربه دانشگاه‌ها دچار کمبود نشوند.
- ۵- در بررسی‌های کیفی کمیته تخصصی یا هیئت‌های ممیزه بهتر می‌توانند در گزینش استادان ممتاز موثر باشند.
- ۶- انتخاب اعضای هیئت امنای دانشگاه‌ها براساس معیارهای علمی باشد تا در اجرای فرایندهای مرتبط در داخل دانشگاه هادقیق و علمی عمل شود.
- ۷- بکارگیری روسای دانشگاه‌ها بر اساس توانمندی مدیریتی باشد و تجربه اجرایی و مدیریتی بسیار مورد توجه قرار گیرد تا در کنار دانش و علم در اجرای فرایندهای علمی موثر باشند.
- ۸- معیارهای آموزش، پژوهش، ارائه خدمات درمانی و مدیریتی به طور مجزا در انتخاب استادان ممتاز مورد توجه قرار گیرد و افراد توانمند برای انتقال تجربه و مشورت و ایفای نقش راهبردی به کار گرفته شوند.

توصیه‌های مطرح شده برای پیگیری: مقرر شد آئین‌نامه بکارگیری "استاد ممتازی" در گروه مورد ارزیابی قرار گیرد تا در نهایت پیشنهادها در اختیار معاون محترم علمی قرار گیرد.

سایر موارد مهم

نکته: گزارش جلسات علمی باید کوتاه (حداکثر یک صفحه)، شفاف، کامل و جالب باشد.

لطفا توضیحات بیشتر در پشت صفحه درج شود.